

C/2023/881

8.12.2023

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2001/110/WE odnoszącą się do miodu, dyrektywę Rady 2001/112/WE odnoszącą się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, dyrektywę Rady 2001/113/WE odnoszącą się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz dyrektywę Rady 2001/114/WE odnoszącą się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi”

[COM(2023) 201 final – 2023/0105 (COD)]

(C/2023/881)

Sprawozdawcy: **Kerli ATS**

Wniosek o konsultację	Parlament Europejski, 8.5/2023 Rada, 4.5.2023
Podstawa prawna	Art. 43 ust. 2 i art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	7.9.2023
Data przyjęcia na sesji plenarnej	21.9.2023
Sesja plenarna nr	581
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	170/0/03

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) stwierdził już, że promowanie zdrowego i zrównoważonego sposobu odżywiania się ⁽¹⁾ ma zasadnicze znaczenie dla poprawy zdrowia ludzkiego i dobrostanu ekosystemów, a także stanu ogółu społeczeństwa i – szczególnie – obszarów wiejskich. Wymaga to zwiększenia dostępności i konsumpcji zrównoważonych produktów, edukowania w kwestii zdrowszego odżywiania się, propagowania zmiany składu produktów i rozszerzenia obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia określonych produktów. Ważne jest, by zająć się tymi zmianami i zaktualizować przepisy w celu odniesienia się do obecnych obaw społecznych oraz sprostania wymaganiom konsumentów, przy jednoczesnym utrzymaniu konkurencyjności i dobrych warunków pracy w sektorze rolno-spożywczym.

1.2. Europejscy pszczelarze i inni uczestnicy łańcucha dostaw miodu stoją w obliczu wyzwań związanych z przejrzystością pochodzenia mieszanek miodów, które to wyzwania wpływają na ich dochody i ogólną sytuację na rynku w Europie. Podejmuje się nieadekwatne wysiłki w celu zwalczania oszustw i nieuczciwej konkurencji. EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zmiany dyrektywy odnoszącej się do miodu przez wprowadzenie obowiązku wskazania miejsca pochodzenia w celu zwiększenia przejrzystości z myślą o konsumentach, lecz ubolewa nad widocznym w nim brakiem ambicji we wdrażaniu i rozwijaniu dodatkowych środków zwalczania oszustw.

1.3. Komitet wzywa do przyjęcia ambitniejszych środków w celu ochrony europejskich producentów miodu, egzekwowania rygorystycznych norm handlowych, przeprowadzania systematycznych badań i kontroli identyfikowalności miodu przywożonego do UE oraz wprowadzenia wymogu wskazania kraju pochodzenia mieszanek miodów. To oznaczenie powinno obejmować dany udział procentowy każdego kraju pochodzenia miodu, przedstawiony w porządku malejącym.

⁽¹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Promowanie zdrowego i zrównoważonego odżywiania w UE” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 9).

1.4. Należy dołożyć starań w celu przewycięzenia wyzwań związanych z analizą i kwantyfikacją wyrażanego w procentach udziału miodu z poszczególnych miejsc pochodzenia w mieszankach. Komitet zdecydowanie podkreśla potrzebę szybkiego znalezienia wiarygodnej i dostępnej metody analitycznej, która jest jego zdaniem warunkiem wstępnym wdrożenia obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia w celu ochrony konsumentów przed oszustwem.

1.5. Należy podjąć wysiłki w celu opracowania systemu identyfikowalności, w którym cały miód sprzedawany komercyjnie – wyprodukowany w UE lub do niej przywieziony – będzie opatrzony kodem identyfikacyjnym umożliwiającym prześledzenie jego drogi z powrotem do pszczelarza go zbierającego. Komitet uważa, że ta propozycja ułatwiłaby kontrole administracyjne mające na celu weryfikację udziału procentowego w mieszankach miodów, jednak zarazem sądzi, że ważne jest zapewnienie, by przedsiębiorstwa (szczególnie małe i średnie) nie były obciążone nadmiernymi kosztami.

1.6. EKES podkreśla, że potrzebne są konkretne wymogi odnośnie do etykietowania przetworzonego przemysłowo miodu w celu zwiększenia świadomości konsumentów i propagowania zdrowszych wyborów żywieniowych. Należy dołączyć etykiety „poddany ultrafiltracji” oraz „pasteryzowany”, by jasno zakomunikować zachodzące w tych procesach zmiany, które zmniejszają naturalne właściwości miodu i korzyści z jego spożycia. Dokładne etykietowanie ma zasadnicze znaczenie, by wpłynąć na decyzje konsumentów, napędzić popyt na zrównoważone praktyki pszczelarskie i wesprzeć pszczelarzy, którzy na pierwszym miejscu stawiają dobrostan pszczół i ochronę siedlisk.

1.7. Komitet zwraca się o zastanowienie się, w jakim stopniu umieszczenie oznaczenia „żadne soki owocowe nie zawierają dodatku cukrów” obok nazwy produktu może zachęcać ludzi do zwiększenia spożycia soków zamiast całych świeżych owoców. W tym celu proponuje, by producenci nektarów owocowych mieli obowiązek dołączenia w stosownych przypadkach oświadczenia „zawiera dodatek cukru”, a także stopniowego wycofania oświadczenia „bez dodatku cukru”. Ten środek sprzyja przejrzystości i umożliwia konsumentom dokonywanie świadomego wyboru preferencji żywieniowych.

1.8. Komitet jest zdania, że zwiększenie zawartości owocu w dżemie ekstra ponad obecne 450 g/1 000 g nie doprowadzi do obniżenia ilości cukru w produkcie końcowym. Popiera natomiast zwiększenie zawartości owocu w standardowych dżemach do 400 g/1 000 g. Ta propozycja kompromisowa nie tylko sprzyja zdrowszym wyborom żywieniowym, lecz przyczynia się również do utrzymania konkurencyjności w przemyśle spożywczym.

1.9. EKES uważa, że proponowane zmiany w dyrektywie 2001/114/WE są rozsądne i dobrze uzasadnione.

2. Uwagi ogólne

2.1. W dniu 22 marca 2023 r. Komisja Europejska, JRC (Wspólne Centrum Badawcze) oraz OLAF (Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych) przedstawiły sprawozdanie dotyczące oszustw dotyczących miodu przywożonego do UE⁽²⁾. Stwierdzono w nim, że istnieją podejrzenia, iż 46 % miodu przywożonego z krajów trzecich i wprowadzanego do obrotu na rynku UE nie jest zgodne z dyrektywą odnoszącą się do miodu, i podkreślono, że pilnie potrzebne jest dokonanie postępów w zakresie ambitnego przeglądu dyrektywy, by utrwalić uczciwe praktyki w handlu międzynarodowym i ochronić europejskich pszczelarzy.

2.2. Dnia 21 kwietnia 2023 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek dotyczący zmiany następujących dyrektyw:

- dyrektywy Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnoszącej się do miodu⁽³⁾,
- dyrektywy Rady 2001/112/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnoszącej się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi⁽⁴⁾,
- dyrektywy Rady 2001/113/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnoszącej się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi⁽⁵⁾,
- dyrektywy Rady 2001/114/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnoszącej się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi⁽⁶⁾.

⁽²⁾ https://food.ec.europa.eu/safety/eu-agri-food-fraud-network/eu-coordinated-actions/honey-2021-2022_pl

⁽³⁾ Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 47.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 58.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 67.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 15 z 17.1.2002, s. 19.

Dyrektywy śniadaniowe to zestaw siedmiu dyrektyw, w których ustanowiono wspólne przepisy dotyczące składu, nazwy handlowej, etykietowania i prezentacji niektórych środków spożywczych, aby chronić interesy konsumentów i zapewnić swobodny przepływ tych produktów na rynku wewnętrznym.

2.3. Zaproponowano następujące główne zmiany:

2.3.1. Miód

— W przypadku mieszanki miodów należy wskazać kraj pochodzenia każdego miodu w danej mieszance, a oznaczenia „mieszanka miodów pochodzących z UE”, „mieszanka miodów nie pochodzących z UE” oraz „mieszanka miodów pochodzących z UE i nie pochodzących z UE” nie będą już dozwolonymi formami wskazania miejsca pochodzenia. Wyjątek stanowią mieszanki miodów prezentowane w opakowaniach o zawartości nie większej niż 25 g.

2.3.2. Soki

— W etykietowaniu soków będzie dopuszczone oznaczenie „żadne soki owocowe nie zawierają dodatku cukru” w tym samym polu widzenia, co nazwa produktu. Obecnie oznaczenie „bez dodatku cukru” jest dozwolone w przypadku nektarów, w odniesieniu do których dopuszcza się dodatek cukru, lecz nie w przypadku soków, w odniesieniu do których przepis nie zezwala na dodatek cukru.

— Dodano nowe kategorie produktów „sok owocowy o obniżonej zawartości cukru” oraz „sok owocowy z zagęszczonego soku o obniżonej zawartości cukru”. Produkty noszące takie nazwy mają obniżoną zawartość cukru o co najmniej 30 % w porównaniu z podobnymi produktami. Dodaje się również dozwolone procesy produkcji soku o obniżonej zawartości cukru (np. fermentacja drożdży).

— Ilość cukru dodawanego do nektaru jest zróżnicowana w zależności od rodzaju owoców.

— Terminu „woda kokosowa” można używać jako synonimu „soku kokosowego”.

— Do tabeli minimalnej wartości w skali Brix w odniesieniu do odtworzonego soku owocowego i przecieru owocowego dodano wartość w skali Brix wynoszącą 4,5 w odniesieniu do kokosa (*Cocos nucifera*).

2.3.3. Dżemy

— Zwiększono wymagania dotyczące zawartości owocu w składzie produktów typu „dżem” i „dżem ekstra”.

— W dyrektywie pominięto wymóg wskazania na etykiecie całkowitej zawartości cukru w produkcie w formie: „łączna zawartość cukru: ... g na 100 g”, gdyż wymaga tego już rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011⁽⁷⁾.

— Nazwy „marmolada” można odtąd używać w odniesieniu do produktów ze wszystkich typów owoców.

2.3.4. Częściowo lub całkowicie odwodnione mleko konserwowane

— Dozwolone będą procesy produkcji skondensowanych produktów mlecznych bez laktozy. Poziom laktozy można obniżyć w drodze przekształcenia laktozy w glukozę i galaktozę.

2.4. Okres przejściowy wynosi 24 miesiące od przyjęcia przedmiotowej dyrektywy.

3. Uwagi ogólne

3.1. Promowanie zdrowego i zrównoważonego odżywiania się stanowi podstawowy aspekt polityki żywnościowej, ponieważ istotne jest ukierunkowanie wyborów w kwestii jadłospisu na poprawę zdrowia ludzkiego, zwiększenie dobrostanu ekosystemów i społeczeństwa, a także witalności obszarów wiejskich⁽⁸⁾. Aby to osiągnąć, konieczne jest zwiększenie dostępności i konsumpcji zrównoważonych produktów, edukowanie ludzi w kwestii zdrowszego sposobu odżywiania się, zachęcanie do zmiany składu produktów i rozszerzenie obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia na niektóre produkty.

(7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylene dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18).

(8) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Promowanie zdrowego i zrównoważonego odżywiania w UE” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 9).

3.2. Strategia „Od pola do stołu” obejmowała plany zmiany norm handlowych, które miały dotyczyć dyrektyw śniadaniowych ze względu na podobieństwo do tych norm. Celem tej zmiany jest propagowanie przyjmowania i dostępności zrównoważonych produktów. Niezbędne są wiarygodne informacje i poradnictwo na temat żywienia, a Komitet zaleca opracowanie nowych wytycznych dotyczących zrównoważonego odżywiania, uwzględniających różnice kulturowe i geograficzne. Te wytyczne wskazałyby jaśniejszy kierunek dla systemu rolno-spożywczego oraz pomogłyby w produkcji, przetwarzaniu, dystrybucji i sprzedaży zdrowszej i bardziej zrównoważonej żywności po bardziej sprawiedliwych cenach⁽⁹⁾.

3.3. EKES z zadowoleniem przyjmuje propozycję uwzględnienia dyrektyw śniadaniowych, które obowiązują od ponad 20 lat, zostały ostatnio zmienione ponad 10 lat temu i mogą utrudniać innowacje lub nie spełniać oczekiwań konsumentów. Komitet zgadza się, że w ostatnim dziesięcioleciu na rynkach produktów spożywczych zaszły znaczne zmiany, napędzane innowacjami i ewolucją przepisów, ale także zmieniającymi się obawami społecznymi i zapotrzebowaniem konsumentów. W związku z tym należy dokonać zmiany niektórych przepisów.

3.4. Według Komisji głównym celem dyrektywy śniadaniowej jest umożliwienie konsumentom dokonywania świadomych i zrównoważonych wyborów żywieniowych. We wcześniejszej opinii EKES-u „W kierunku ram etykietowania zrównoważonej żywności pomagających konsumentom dokonywać zrównoważonych wyborów żywieniowych”⁽¹⁰⁾ Komitet zaproponował ustanowienie przejrzystych i opartych na nauce ram etykietowania zrównoważonej żywności. Celem było stworzenie prostych i praktycznych ram, które pomagałyby przedsiębiorstwom w ocenie i zwiększaniu zrównoważoności ich produktów, a jednocześnie dostarczałyby konsumentom cennych informacji umożliwiających im dokonywanie świadomych wyborów. Zarówno Komisja, jak i EKES podzielają cel, którym jest umożliwienie konsumentom dokonywania świadomych i zrównoważonych wyborów żywieniowych.

3.5. System żywnościowy UE boryka się obecnie z różnymi wyzwaniami w dziedzinie zdrowia, społeczeństwa, klimatu i środowiska, które osiągnęły krytyczny poziom. By skutecznie sprostać tym wyzwaniom, pilną kwestią jest zachęcanie do zmiany zachowań konsumentów. Gdy Komitet popiera powołanie Europejskiej Rady ds. Polityki Żywnościowej (EFPC), opowiada się zarazem za bardziej zintegrowanym i partycypacyjnym podejściem do kształtowania polityki żywnościowej. Rada ułatwiłaby dostosowanie polityki na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym, zapewniając większą spójność i jednolitość. To z kolei zwiększyłoby jakość i legitymizację polityki żywnościowej UE, przyczyniając się do jej większej skuteczności w rozwiązywaniu problemów systemu żywnościowego. Byłaby to platforma służąca do wszechstronnej dyskusji i procesów decyzyjnych. EKES sądzi, że biorąc pod uwagę czynniki środowiskowe, klimatyczne, zdrowotne i społeczne, EFPC pomogłaby ustanowić uregulowania i wytyczne, które wspierałyby zrównoważone praktyki produkcyjne, chroniłyby zdrowie konsumentów i zaradzałyby problemom społecznym⁽¹¹⁾. EFPC wpisywałaby się zasadniczo w szersze cele w zakresie promowania zrównoważonego i wyważonego systemu żywnościowego.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. EKES uznaje i docenia proaktywną inicjatywę Komisji, której celem jest znalezienie możliwości promowania zdrowszego odżywiania i zachęcania do zmiany składu produktów, zwłaszcza w przypadku żywności o wysokiej zawartości tłuszczu, cukrów i soli. Ponadto popiera wdrożenie przejrzystych i obowiązkowych przepisów dotyczących wskazania miejsca pochodzenia, które mają na celu zapewnienie konsumentom lepszych informacji na temat kraju lub krajów pochodzenia nabywanych przez nich produktów.

4.2. Dyrektywa 2001/110/WE odnosząca się do miodu:

4.2.1. Europejscy pszczelarze i inne podmioty w łańcuchu dostaw miodu są poważnie zaniepokojeni kwestią przejrzystości pochodzenia mieszanek miodów. Ich dochody są w dużym stopniu zależne od produkcji miodu i obecnie doświadczają oni trudnej sytuacji na rynku w całej Europie. Podejmuje się działania w celu złagodzenia i poprawy warunków rynkowych, zwalczając oszustwa związane z miodem, przeciwdziałając nieuczciwej konkurencji, egzekwując

⁽⁹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Strategia ‘od pola do stołu’ na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego» [COM(2020) 381] (Dz.U. C 429 z 11.12.2020, s. 268).

⁽¹⁰⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „W kierunku ram etykietowania zrównoważonej żywności pomagających konsumentom dokonywać zrównoważonych wyborów żywieniowych” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 75 z 28.2.2023, s. 97).

⁽¹¹⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Europejska Rada ds. Polityki Żywnościowej jako nowy model zarządzania w przyszłych unijnych ramach dotyczących zrównoważonych systemów żywnościowych” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 293 z 18.8.2023, s. 1).

klauzule „lustrzane” oraz dążąc do przejrzystości w sektorze spożywczym⁽¹²⁾). Konieczne są jednak dalsze działania, dlatego EKES z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący zmiany dyrektywy odnoszącej się do miodu w celu wprowadzenia obowiązku podawania na etykiecie wszystkich poszczególnych krajów pochodzenia (zarówno państw członkowskich, jak i państw trzecich) w przypadku mieszanek. Komitet zdecydowanie podkreśla potrzebę szybkiego znalezienia wiarygodnej i dostępnej metody analitycznej, która jest jego zdaniem warunkiem wstępnym wdrożenia obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia w celu ochrony konsumentów przed oszustwem.

4.2.2. EKES wzywa do przedsięwzięcia ambitniejszych środków w celu ochrony europejskich producentów miodu. Choć Komisja uwzględniła niektóre postulaty z tego sektora, potrzebne jest większe zaangażowanie w chronienie go przed oszukańczymi praktykami. EKES jest głęboko przekonany, że w normach handlowych należy egzekwować rygorystyczne wymogi dotyczące produktów otrzymywanych z miodu wprowadzanych na rynek UE, wraz z odpowiednim etykietowaniem produktów miodopodobnych. Umożliwi to konsumentom podejmowanie świadomych decyzji zakupowych na podstawie dokładnych informacji o produkcie.

4.2.3. W odpowiedzi na wyzwania związane z oszustwami i nieuczciwą konkurencją wynikającą z fałszowania przywożonych produktów otrzymywanych z miodu europejscy pszczelarze i inni uczestnicy łańcucha dostaw miodu są gotowi i chętni do podjęcia dodatkowych działań. Są zaangażowani w zamieszczanie na etykietach mieszanek miódów wyczerpujących informacji, które spełnią oczekiwania konsumentów oraz zapewnią im możliwość dalszej produkcji własnego miodu najwyższej jakości.

4.2.4. EKES popiera wniosek pszczelarzy o wprowadzenie obowiązkowego oznaczania kraju pochodzenia mieszanek miódów. To oznaczenie powinno obejmować dany udział procentowy każdego kraju pochodzenia miodu, przedstawiony w porządku malejącym.

4.2.5. EKES przyznaje, że analiza i kwantyfikacja udziału procentowego każdego kraju pochodzenia w mieszanekach miódów stanowi wyzwanie, ale pochwała działania zmierzające do znalezienia rozwiązań tego problemu i sprostania temu wyzwaniu. Obejmuje to przeprowadzanie badań laboratoryjnych miodu, ustanowienie wspólnotowego ośrodka referencyjnego dla miodu oraz aktualizację wykazu metod laboratoryjnych służących do wykrywania oszukańczych praktyk, jak określono w dyrektywie 2001/110/WE.

4.2.6. Należy określić harmonogram ustanowienia wspólnotowego ośrodka referencyjnego i aktualizacji metod laboratoryjnych. Trzeba dołożyć starań w celu ustanowienia oficjalnych metod analitycznych umożliwiających dokładne wskazanie procentowej zawartości miodu z danego kraju pochodzenia. Ponadto, dopóki oficjalne metody analityczne nie staną się dostępne, wprowadzenie obowiązku podawania zawartości procentowej nie powinno być uznawane za wymóg urzędowy.

4.2.7. EKES podkreśla potrzebę poprawy identyfikowalności w ramach łańcucha dostaw miodu, również przy użyciu technologii blockchain. Zaleca, by – niezależnie od tego, czy dany miód sprzedawany komercyjnie jest produkowany w UE, czy do niej przywożony – był opatrzony kodem identyfikacyjnym powiązany z systemem identyfikowalności umożliwiającym prześledzenie drogi miodu aż do pszczelarza go zbierającego. Ułatwiłoby to kontrole administracyjne mające na celu weryfikację udziału procentowego w mieszkankach miódów. EKES uważa, że należy zadbać o to, by przedsiębiorstwa (zwłaszcza małe i średnie) nie były obciążane nadmiernymi kosztami. Chociaż przyznaje, że wspomniany punkt jest zgodny z rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011, zdecydowanie podkreśla, że wszystkie produkty podobne do miodu muszą być wyraźnie oznakowane, aby wyjaśnić, że nie są miodem, zgodnie z dyrektywą 2001/110/WE odnoszącą się do miodu. Konieczne jest, aby dyrektywa nie pozostawiała miejsca na niejasności lub błędne interpretacje. Stanowisko to jest szczególnie istotne w kontekście zwalczania oszustw w sektorze miodu.

4.2.8. Biorąc pod uwagę, że jednym z głównych celów dyrektywy jest zwiększenie świadomości konsumentów i przekonanie ich do zdrowszych wyborów, konieczne jest wprowadzenie szczegółowych wymogów dotyczących etykietowania miodu przetwarzanego przemysłowo. EKES domaga się wprowadzenia etykiet zawierających oświadczenie: „poddany ultrafiltracji” oraz, przy ustanowieniu pewnych progów dotyczących czasu i temperatury, „pasteryzowany”, by jasno zakomunikować zmiany zachodzące w trakcie tych procesów produkcji miodu. Należy zauważyć, że te procesy prowadzą do zmniejszenia niektórych naturalnych właściwości i pozytywnego oddziaływania, które są zwykle związane z miodem. W związku z tym konieczne jest przedstawienie w formie wizualnej konsekwencji tych metod przetwarzania dla produktu końcowego, a także poinformowanie o nich. Komitet uważa, że dokładne etykietowanie umożliwia konsumentom dokonywanie świadomych wyborów zgodnych z ich preferencjami i wspieranie pszczelarzy, którzy na pierwszym miejscu stawiają dobrostan pszczoł i ich siedlisk.

⁽¹²⁾ Europejskie Stowarzyszenie Pszczelarzy Zawodowych, 2023.

4.2.9. EKES sądzi, że proponowany wyjątek dotyczący opakowań o zawartości 25 g lub mniejszej powinien zostać rozszerzony do 30 g w celu uwzględnienia szklanych słoików, które zwykle używane są w hotelach. W takich przypadkach kod QR mógłby na zasadzie dobrowolności zawierać link do informacji o krajach pochodzenia mieszanki miodu.

4.3. dyrektywy 2001/112/WE odnoszącej się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi,

4.3.1. EKES zasadniczo uznaje proponowane zmiany odnośnej dyrektywy za rozsądne i niezbędne.

4.3.2. Komitet zwraca się niemniej o zastanowienie się, w jakim stopniu umieszczenie oznaczenia „żadne soki owocowe nie zawierają dodatku cukrów” w tym samym polu widzenia co nazwa produktu niesie ze sobą ryzyko zachęcania ludzi do zwiększenia spożycia soków zamiast całych świeżych owoców. Niezwykle ważne jest lepsze edukowanie konsumentów i podniesienie ich świadomości. Dlatego też Komitet zaleca, aby producenci nektaru byli zobowiązani do zamieszczania w stosownych przypadkach oświadczenia „zawiera dodatek cukrów”. Oświadczenie „bez dodatku cukru” byłoby stopniowo eliminowane w przypadku nektarów, w których jest ono obecnie stosowane, i zamieszczanie tego oznaczenia nie byłoby już konieczne w przypadku soków. Ten środek sprzyja przejrzystości i umożliwia konsumentom dokonywanie świadomego wyboru preferencji żywieniowych.

4.4. Dyrektywa 2001/113/WE odnosząca się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi

4.4.1. EKES jest zdania, że zwiększenie zawartości owocu w dżemach ekstra ponad obecne 450 g/1 000 g nie doprowadzi do obniżenia łącznej zawartości cukrów w produkcie końcowym, który będzie zawierał nieco więcej fruktozy i nieco mniej glukozy, co nie ma znaczenia zdrowotnego. Wynika to z faktu, że zawartość cukru w dżemie musi wynieść 60 stopni w skali Brix, aby osiągnąć poziom bazowy, który gwarantuje konserwację. Dodanie nadmiaru owoców na początku oznacza jedynie, że konieczne będzie odparowanie większej ilości wody w dłuższym i bardziej energochłonnym procesie gotowania, który negatywnie wpływa na organoleptyczną jakość dżemu, pozbawiając go smaku, koloru i konsystencji owocu. Komitet popiera niemniej zwiększenie zawartości owocu w standardowych dżemach do 400 g/1 000 g. Będzie to zdrowszy produkt dla tych grup ludności, które najbardziej tego potrzebują, a jednocześnie umożliwi utrzymanie rentownego rynku dla przemysłu.

4.4.2. EKES uznaje i popiera cel polegający na zachęcaniu do większego spożycia owoców w codziennym jadłospisie ludzi. Wyraża jednak obawy co do praktyczności i skuteczności sposobu osiągnięcia tego celu, który opiera się na produkcji dżemów. Jak wspomniano wcześniej, wprowadzenie takiej zmiany w sektorze może mieć negatywny wpływ na środowisko, gdyż zwiększy wykorzystanie zasobów i ślad środowiskowy produktu. Ponadto wiąże się z tym potencjalne skutki gospodarcze, w tym wyższe koszty produkcji, możliwy spadek zadowolenia konsumentów i mniejsza konkurencyjność. Może to mieć również konsekwencje społeczne, takie jak potencjalna utrata dobrze płatnych miejsc pracy.

4.5. EKES uważa, że zmiany do dyrektywy 2001/114/WE odnoszącej się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi są rozsądne i uzasadnione. W świetle zmian następujących w zakresie stanu zdrowia ludności UE bezlaktozowe produkty z mleka zagęszczonego są pożądanym dodatkiem.

4.6. Biorąc pod uwagę, że proponowane zmiany dyrektyw prawdopodobnie pociągną za sobą dla przedsiębiorstw dodatkowe koszty inwestycji w nowe procesy etykietowania i pakowania w celu dostosowania się do nich, EKES uważa, że planowany okres przejściowy wynoszący 24 miesiące od daty przyjęcia dyrektywy jest rozsądnie krótki.

4.6.1. Dostosowania te powinny uwzględniać warunki pracy i prawa pracowników w okresie przejściowym.

4.6.2. Aby uniknąć marnotrawienia żywności, nie należy wycofywać produktów, które już wprowadzono do obrotu przed upływem tego terminu.

Bruksela, dnia 21 września 2023 r.

Oliver RÖPKE
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego